N°. 209. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Woensdag 18 December.

RUSLAND.

De handelstractaten met China beperken ook Ruslands verkeer met dat rijk tot eene eenige stad, Kiachta, aan de grenzen van Siberië gelegen. Hier hebben de rijke kooplieden van St. Petersburg hunne factorijen en agenten, terwijl de Chinezen hunner zijde soortgelijke stapelplaatsen in Maimatschin, eene gindszijds gelegene stad, die slechts door eene geslotene heining van Kiachta gescheiden is, gevestigd hebben. Aan de Russische zijde heeft men daar eene Europische poort, met een wachthuis, terwijl eene prachtige, met opschriften en mythologische figuren versierde poort de Chinesche stad kenmerkt. De straten der laatste zijn eng en regt, en als men ze doorgaat ziet men niets dan lange, naakte muren, waar slechts hier en daar eene deur zich vertoont, karakteristiek van de Chinesche zeden, die inwendig besloten, niets uitwendig vertoonen. Achter deze muren eerst be vinden zich de woningen, met eene opene plaats, waarop de kamers der familie uitzien, gelijk ook de winkels. Deze woningen zijn meestal zeer weelig ingerigt, spiegels, verlakte tafels, platen en tapijten allerwege. Het hoofdmeubel, de divan, staat midden in de kamer. Elk huis heeft een bloemtuin, want de bloemkweekerij is eene der lievelingsbezigheden van dit volk. Wat echter deze stad bijzonder onderscheidt is dat er geene vrouw mag wonen, waarschijnlijk omdat de Chinezen vreezen, dat hunne vrouwen en dochters met de Russen in aanraking komen mogten. (*H. Z.*)

Volgens een door Z. M. bekrachtigd besluit der dirigerende synode, zullen alle zaken, die tot nog toe bij de civiele geregtshoven behandeld waren en die verleiding en afval van de regtgeloovige Grieksche kerk tot de voormalige vereenigde golden, in zoo verre zij gepleegd werden door geestelijke of wereldlijke personen, die tot de thans ophoudende Grieksch-vereenigde kerk behoorden, nedergeslagen en als vergeten beschouwd worden. (*Pr. St. Z.*)

TURKIJE.

(*Vervolg van No. 208.*) »Aan het westelijk einde der stad, naar de zee van Marmora, verheft zich het beroemde kasteel der zeven torens. De politische geschiedenis van Konstantinopel is aangeteekend in zijne kerkers en op de muren zijner torens. Ik wandelde deze slotmuren rond; rustig en stil lag de zee van Marmora voor mij, als een uitgestrekt meer. De atmosfeer was zoo doorzigtig, zoo licht, dat men de Aziatische en de Europische kust duidelijk kon onderscheiden. Welk eene reede, om schepen hier onder de kanonnen van het kasteel hunne evolutiën te laten maken! De Bosporus gaat niet over in de handen eener vreemde natie, zonder dezelve, wie zij ook zijn moge, tot de eerste natie der wereld te maken.

»Als men Konstantinopels muren uit de poorten van dit kasteel verlaat, bevindt men zich terstond in het vrije veld; rondom de stad loopt een schoone straatweg. Voorheen was zij verdedigd door eene gragt en drievoudige pallisaden van de landzijde. Tegenwoordig ligt dit alles omver. De torens vullen de grachten met haar puin, en ter naauwernood onderscheidt men aan de poort Top Kapu de bres, waardoor *Mohammed II* in de stad drong; zoo vol bressen is de geheele verdedigingslinie.

»Konstantinopel heeft twaalf poorten aan den zeekant en zes aan de landzijde. Op eene wandeling buiten de poorten, ging ik tot aan den voet van het reuzengebergte, hetwelk de Zwarte zee en den Bosporus beheerscht; de plaats waar het Egyptische leger, in 1833, kampeerde. Hier werd het beroemde verdrag van Hunkiar Skelessi gesloten, hetwelk zijnen naam kreeg van het voorgebergte, waar de Russen een gedenkteeken opgerigteden, als wilden zij te kennen geven dat zij meesters van dien pas waren, dien zij naar willekeur iedereen, ook den Turken zelven, openen of sluiten konden. Dit gedenkteeken uit eenen onbehouwen steen, ongeveer 15 of 18 voet hoog, die regt op eene granietrots staat, is aan twee zijden gepolijst geworden, om twee opschriften te kunnen opnemen: het eene, in Russische taal, behelst niets dan de dagteekening van het verdrag; het tweede, met gouden letters op zwarten grond, is Turksch, en zegt, dat de Russen, de beste vrienden der Turken, hun te hulp gekomen zijn toen het rijk in gevaar was. Aan dezen steen zelven herkent men de groote behendigheid der Russen, die ook het kleinste niet gering achtten om tot hun doel te komen. Het bescheidene Russische opschrift laat hen in de oogen des volks altoos als belangelooze weldoeners voorkomen, terwijl de Turken hun hier een overdreven getuigenis der betoonde dienst oprigten moesten.

»Eenen wonderlijken indruk maakt het, in het binnenste van Turkije te zien hoe de Europeërs in zoo ernstige beweging zijn, rondloopen en naar nieuws vragen, ieder op zijne wijze het Oostersche vraagstuk beslechten willen, terwijl de Turken zich aanstellen als ging hen dit alles niet aan. Ik vroeg onlangs of deze onstoorbare gerustheid niet achter hunnen baard en hunnen tabaksdamp ernstige beschouwingen verborg en eene ontveinsde bezorgdheid. Men zeide mij, daarachter steekt volstrekt niets, de Turken spreken niet meer dan zij denken; zij rooken om te rooken; zij rusten uit om niets te doen. Zij zijn gewend hun leven en eigendom te beschouwen als eene zaak die den sultan toehoort. Vandaar komt zeker ook die apathie, welke de Turken, wat het begrip betreft, op den laatsten trap der beschaafde volken plaatst. Zij kunnen met de pijp in den mond den brand hunner huizen rustig toezien. Onlangs strandde een Turksch schip op eene rotsklip; een officier, tot zijne hulp afgezonden, vond den kapitein met zijne matrozen in een hoek van het wrak, waar de zee nog niet doorgedrongen was, rustig zitten rooken. Zulk een stoïcismus grenst aan waanzin. Zoo ook kan men opzigtens hunne staatkunde zeggen: de Turken zitten en rooken hunne pijpen.

»Zij zijn overigens overal en allerwege dezelfde. Treedt in eenen winkel die een weinig aanzienlijk is, zoo biedt men u terstond koffij en eene pijp aan; de koopman zelf rookt gansch rustig voort, al zegt men hem dat men haast heeft. Hij slaat er volstrekt geen acht op, en de geduldigste Nederlander zou bij zulk eene onverschilligheid driftig worden. Heeft men den verkooper eindelijk kunnen beduiden wat men begeert, en besluit deze thans zijne beenen uit elkander te nemen en zijn lijf op te ligten, zoodat gij u aan het doel waant, dan brengt hij gewoonlijk zijne slechtste waar, en eerst als men op het punt staat om weg te gaan, haalt hij wat men begeerde." (*Slot hierna.*)

DUITSCHLAND.

Kassel, 10 dec. Heden heeft de minister van binnenlandsche zaken den landdag geopend.

Hamburg, 10 dec. Door de aanhoudende vorst heeft het drijfijs tot beneden Stade zich zoo zeer verzameld, dat de scheepvaart gestremd is. De Opper-Elbe tot Veddel is met eene vaste ijskorst bedekt. (*H. Z.*)

Munchen; 8 dec. Gisteren middag werden, onder eenen grooten toeloop van volk, de drie aanvoerders der roovers en wilddieven, welke sinds eenige dagen de omstreken onveilig maakten, hier geboeid binnen gebragt. (*N. C.*)

Munchen, 10 dec. Geloofwaardige berigten uit Berlijn melden, dat de zending van den Franschen gevolmagtigde bij de tolverhandelingen, den heer *Engelhard*, waarschijnlijk eene toenadering van Frankrijk tot het Duitsche tolverbond ten gevolge hebben zal. (*K. v. u. f. D.*)

Brunswijk, 11 dec. Heden is de landdag met de gewone plegtigheden geopend. (*K Z.*)

Frankfort, 13 dec. Naar men verneemt, worden de onderhandelingen betrekkelijk de aansluiting des groothertogdoms Luxemburg aan het Duitsche tolverbond ijverig voortgezet; echter zal de Luxemburgsche gevolmagtigde, de heer *v. Scherff*, eerst over eenige maanden uit Berlijn terugkeeren. (*Köln. Zeit.*)

— De *Kölnische Zeitung* meldt uit Brussel:

»De heer *d'Herbigny* die zich als schrijver van het vervolgde artikel in den *Messager de Gand* bekend maakte, stond hier sedert verscheidene jaren bekend als een der publicisten, die hunne pen uitsluitend aan de zaak van het huis *Oranje* wijdden. Reeds voor de revolutie schreef hij in deszelfs belang, en trok, volgens de algemeene overtuiging, eene bezoldiging van het ministerie van buitenlandsche zaken. Sinds de revolutie gaf hij verscheidene brochures (waarschijnlijk ook den zoogenaamden brief van een gewezen lid der Fransche kamer aan een' Hollandschen publicist) uit, hartstogtelijk gerigt tegen de bestaande orde van zaken, en was tevens medearbeider aan het Gendsche blad."

ENGELAND.

Londen, 13 dec. Volgens den *Courier*, wordt er eerstdaags alhier een buitengewoon gezant van Petersburg verwacht, die, tegen den geest van het traktaat van Unkiar-Skelessi, zal komen voorstellen, om de Engelsche en Fransche vloten in de zee van Marmora te laten komen, terwijl Rusland te land een leger zoude laten aanrukken, om alzoo gezamelijk bij de hand te zijn, zoo er onlusten in Konstantinopel mogten ontbreken.

— Prins *Louis Napoleon* is voortdurend in Londen; wij hebben hem gisteren met onze eigene oogen gezien, en hebben van nabij vernomen, dat hij niet uit Engeland geweest is. De markgraaf *de Persigny* heeft in den *Morning Post* eenen brief laten plaatsen, door hem [illegible] prins, aan den redacteur van den *Commerce* te Parijs, geschreven; waarin hij meldt, dat de prins, de ongerijmde geruchten moede, welke er ten zijnen aanzien verspreid worden, hem gelast heeft deze [illegible] tegen te

spreken. De prins ontkent niet, brieven aan den heer *Crony Chanel* geschreven te hebben, doch zegt, dat, zoo het Fransche gouvernement de brieven thans in handen heeft, hetzelve dan nu overtuigd zal zijn, dat de neef van keizer *Napoleon* geen geheime oproermaker is; het zal, onder anderen, in eenen van die brieven de volgende zinsnede vinden: »Ik zal nooit, om mijn oogmerk te bereiken, gebruik maken van eenig middel, waarvoor ik niet openlijk durf uitkomen." Verschillende bijzondere brieven van Parijs, waaronder een van den correspondent van den *Times*, bevestigen, dat de gevonden brieven, welke, ofschoon niet geteekend, echter blijken dragen van door prins *Louis Napoleon* geschreven te zijn, weinig of niet tegen hem bewijzen. In dezelve zijn vele toespelingen, welke het Fransche gouvernement niet verstaat, maar voor het overige worden onderscheidene uitdrukkingen van den *Capitole*, onder anderen die, welke ten nadeele van Engeland zijn, daarin zeer afgekeurd.

— De *Morning Chronicle*, antwoordende op de beschuldiging van sommige Fransche dagbladen, inzonderheid van *La Presse*, dat de nieuwe oorlog in Afrika door Engelsche intrigue berokkend is, zegt, onder anderen, dat er geene Engelsche intrigue noodig is, om Frankrijk in Afrika in moeijelijkheden te brengen, want dat deszelfs eigen onbekwaamheid daartoe voldoende is. Engeland, gaat hij voort, benijdt Frankrijk zijne kolonie in Afrika niet, maar beklaagt hetzelve veeleer, en ziet met medelijden aan, welk een droevig figuur het aldaar maakt, en hoe weinig het toont te weten, hoedanig men met de inboorlingen moet omgaan.

Londen, 14 *dec.* Z. Exc. de heer *Stevenson*, minister der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, heeft gisteren, ter thesaurie van de Engelsche bank, de onderhandelingen ten einde gebragt, welke reeds zoo lang tusschen Groot-Brittanje en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika hangende waren; betreffende een zeker getal slaven, dat door Amerikaansche burgers als hun eigendom werd terug gevorderd, als hebbende, acht of negen jaren geleden, in de Bahamas schipbreuk geleden, bij welke gelegenheid die slaven, door de autoriteiten van Nassau, zijn vrijgegeven. De schadevergoeding, welke het Engelsche gouvernement eindelijk heeft toegestemd te betalen, en die, naar men verneemt, gisteren door den Amerikaanschen minister is ontvangen, bedraagt tusschen de 20,000 en 30,000 p. st.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 *dec.* De hertog *de la Victoria* heeft de capitulatie van Esterquel goedgekeurd, en eene uitwisseling van gevangenen zal dien ten gevolge plaats hebben. De vermeestering van Castro door *Aspiroz* is een tegenhanger van die van Esterquel door *Llangostera*. Ten einde dezen laatste te beteugelen, heeft *Espartero* drie bataljons naar Calanda en Castelseras doen oprukken, welke laatste plaats versterkt is. *Zurbano* is ook met de taak belast, om op *Llangostera* een waakzaam oog te houden, en men zal in de steden Belchite, Lecera en andere bezetting leggen. Intusschen wil men weten, dat *Llangostera* in onderhandeling zoude getreden zijn.

— De afgevaardigden beginnen alhier aan te komen ter bijwoning der zitting van 1840, van welke de opening op den 24sten dezer zal plaats hebben. Reeds ontbreekt het niet aan allerlei intrigues, om, bij die gelegenheid, het tegenwoordig ministerie te doen vallen. De oppositie, onder aanvoering van den heer *Odillon-Barrot*, heeft zich van de uiterste partij, die de banier des heeren *Lafitte* volgt, afgescheiden, blijkbaar met het doel, om daardoor des te gemakkelijker tot het bestuur te geraken. Veel schijnt ook aan te duiden, dat de ministers zich meer naar de linkerzijde zullen wenden, en het is in dit vooruitzigt, dat de heer *Lamartine* dezer dagen gepoogd heeft de oude partij der zoogenaamde 221, die in der tijd het ministerie *Molé* ondersteund hebben, weder te doen herleven, ten einde alzoo in de kamer der afgevaardigden een evenwigt daar te stellen tegen den te grooten invloed van de beginselen der tegenpartij. Het is echter niet te verwachten, dat de aanstaande zitting met even zulk onstuimige beraadslagingen zal gepaard gaan, als dit met de vorige het geval is geweest. Een tweede tooneel van de coalitie schijnt zich niet te zullen hernieuwen.

— Het schijnt zeker, dat Rusland zich heeft vereenigd met de gemeenschappelijk door Frankrijk en Engeland in de Oostersche kwestie gevolgd wordende staatkunde. De heer *von Brunow*, die onlangs naar Londen was geëxpedieerd om eene overeenkomst tusschen Groot-Britanjë en Rusland tegen Frankrijk tot stand te brengen, doch welke agent niet was geslaagd in deze zijne onderhandeling, zal, naar het zeggen is, andermaal derwaarts worden gezonden, om de toetreding van Rusland over te brengen tot de staatkunde, welke, ondanks die mogendheid, door de groote volken van het westen is aangenomen. Het is thans genoegzaam zeker, dat de bestaande moeijelijkheden welras zullen worden uit den weg geruimd, want er blijft nog slechts over om *Mehemed-Ali* te doen toestemmen in eenige bewilligingen, welke hem door Frankrijk worden aangeraden, en die van geen ernstig gewigt zijn.

BELGIE.

Brussel, 15 *dec.* De gisteren in de kamer aangevangen discussie over het traktement van eenen minister van buitenlandsche zaken is met de aanneming van het voorgestelde cijfer, zijnde 21,000 francs geëindigd.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL. (*s. s.*)

Zitting van Zaturdag 14 December.

(*Vervolg van No.* 208.) De *vierde afdeeling* verlangde eene spoedige tijdsbepaling, dat het syndicaat, wierd afgeschaft, en dat zulks met 1o. julij aanstaande reeds zou plaats hebben. Ook zij oordeelde, dat de eventuele vermeerdering van uitgave zal moeten gevonden worden, zonder verhooging van het cijfer der begrooting, door vermindering en bezuiniging op onze gewone uitgaven, waarbij voornamelijk die van het departement, de kosten der landmagt regelende, in aanmerking moeten komen. Zij merkte aan, dat indien de Staten-Generaal volledig waren bekend gemaakt met den geheelen omvang, met de geheele zwaarte der opofferingen, waartoe die staat onze geldmiddelen bragt; indien zij niet integendeel herhaalde en stellige verzekeringen ontvangen hadde, die alle gerustheid moesten inboezemen en doen vertrouwen; dat de openlijk bekende opofferingen de eenige waren aan de natie opgelegd, zouden zij voorzeker reeds lang hunne goedkeuring geweigerd hebben aan die maatregelen, welke dien staat van spanning en uitputting moesten doen voortduren.

Men verlangde dan ook, dat reeds van 1840 het bedrag der begrooting, door vermindering vooral op het departement van oorlog, zoodanig zou worden veranderd, dat op dezelve de voor 1840 voor het amortisatie-syndicaat benoodigde bijdrage zou kunnen gebragt worden.

De afdeeling stelde voor, dat de regering zich voorloopig zou bepalen tot het voordragen van eene geldleening tot zoodanig bedrag, als voorloopig noodig mogt zijn om in de behoefte van 's rijks schatkist te voorzien, ten einde dan zoo spoedig mogelijk, door afdoende maatregelen, het geldelijk beheer van het rijk definitivelijk te regelen.

De afdeeling heeft vermeend, dat de antwoorden het ontegenzeggelijk bewijs opleveren, hoeverre onze financiële situatie van eene geruststellende vastheid verwijderd is; dat de noodzakelijkheid hierdoor tastbaar wordt, dat er onverwijld meer harmonie gebragt worde tusschen onze gewone uitgaven en onze vast verzekerde of gewone inkomsten, opdat niet bij en benevens deze geteld worden de zoodanige, welke uit de Oostindische bezittingen van den staat toevloeijen, en altoos met den stempel van wisselvalligheid zullen gemerkt zijn.

De afdeeling meende, dat in de memorie van beantwoording ten slotte zoetvloeijende en fraaiklinkende woorden waren, doch de schoone verwen, waarmede onze toekomst wordt geschilderd, kon haar niet overtuigen, dat de hoogst zorgelijke gesteldheid, waarin zich het vaderland bevindt, bij het ophouden der heillooze negen-jarige spanning, niet dien indruk bij de regering schijnt te hebben gemaakt, welke zij op de Staten Generaal heeft te weeg gebragt. De afdeeling betuigt rondborstig, dat zij het bij einde der moeijelijke omstandigheden niet zulk een ongunstig slot had verwacht.

De *vijfde afdeeling* heeft met genoegen de opheffing, voor een groot deel, gezien van de geheimzinnigheid, die over deze operatiën verspreid was. Minder gelukkig was, naar het oordeel der leden, voldaan aan het geuit verlangen, dat in de wet mogt worden bepaald, dat het excedent, hetwelk van de Indische inkomsten na aftrek van de uitgaven jaarlijks overblijft, in 's rijks schatkist zou worden gestort, om daarover zoodanig te beschikken, als bij de wet zal worden vastgesteld.

Vijf leden hebben gevraagd of de meening gegrond was, dat het amortiatie-syndikaat een te kort heeft van 52 millioen; hoedanig de likwidatie van dat ligchaam eventuëel zal zijn, en op welke wijze voor het vervolg in de rentebetaling zal worden voorzien. De andere leden meenden dat hier slechts kwestie kon zijn van eene finale likwidatie; ofschoon zij de aangekondigde wet nopens het syndikaat spoedig wenschten.

Deze afdeeling herinnerde, dat, gedurende vorige jaren, telkens is verzekerd, dat de koloniale inkomsten de betalingen ten behoeve van 's lands schatkist kon dragen: daarop waren begrootingen toegestemd, en thans blijkt dat die verzekeringen niet juist waren geweest. Er hadden irregulariteiten plaats gegrepen; op de Staten-Generaal rust de pligt om te waken dat zoodanige niet meer kunnen plaats vinden.

De openbare beraadslagingen worden bepaald op aanstaanden woensdag, des morgens 10 ure, terwijl er tevens aan de vergadering kennis wordt gegeven, dat er aanstaanden maandag, ten één ure 's middags, committé-generaal zal worden gehouden, hetwelk, naar men verzekert, door Z. Exc. den minister van koloniën, en waarschijnlijk ook door dien van financiën, zal worden bijgewoond.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan:

A. Bij monde van den heer *van Hoorn van Burgh*:

1°. Op een verzoekschrift van Mr. *H. van Sonsbeek*, c. s., te Zwolle, eigenaars van veenderijen in de provincie Overijssel, die hunne bezwaren voordragen tegen de voorgestelde wet nopens den accijns op den turf.

De heer *van der Gronden* heeft dit verzoekschrift ondersteund, en den wensch geuit, dat het, bij de behandeling der voordragt daaromtrent, in aanmerking moge komen.

2°. Op een adres van verveeners uit Vriesland, ten zelfden einde als het bovengemelde onderwerp strekkende.

De heer *van Sytzama* heeft, uit hoofde van de belangrijkheid van dit verzoekschrift, het verlangen te kennen gegeven, dat hetzelve, met de

processen-verbaal van het nader over dit wetsontwerp gehouden onderzoek in de afdeelingen, aan Z. Exc. den minister van financiën zou worden gezonden. Welligt zou dit den minister kunnen bewegen op dit wetsontwerp terug te komen.

Dit voorstel wordt van onderscheidene zijden ondersteund. De voorzitter verklaart hierop, dat, hoezeer hetzelve geheel iets vreemds bevatte en het eene afwijking van den gewonen loop van zaken was, aan het verlangen des voorstellers echter zou worden voldaan, waardoor Z. Exc. de minister van financiën in de gelegenheid zou gesteld worden, bij de discussiën over deze voordragt, op dit stuk regard te slaan.

De twee opgemelde petitiën zullen ter griffie worden nedergelegd en de verslagen gedrukt.

B. Bij monde van den heer *Gouverneur:*

1°. Op een adres van 18 ingezetenen uit Noord-Braband, ten aanzien van het bestaan der novale tienden; en

2°. Op een verzoekschrift van *Thöne* en *de Jonge*, glasfabrikanten uit de gemeente Bonger, provincie Drenthe, die bezwaren inbrengen tegen de geheven wordende regten op dat fabrikaat. Ook deze twee stukken zullen ter griffie nedergelegd en de verslagen gedrukt worden.

De vergadering wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Bij het laatst gehoudene onderzoek over het ontwerp der leeningswet zijn in eene der afdeelingen de volgende nota's overgelegd:

NOTA A.

Een der leden, welke nopens art. 1 van het veranderd ontwerp aangemerkt hebben, dat hetzelve »het doel en de bestemming der voorgestelde »leening niet naauwkeurig aanwijst, en alzoo op eene andere wijze behoort »te worden geredigeerd," vermeent, tot staving dezer aanmerking, het navolgende te kunnen aanvoeren:

Indien hij aanneemt, hetgeen wel wordt beweerd, maar geenszins wordt bewezen, en waarvan alzoo het bewijs nog nader zal moeten worden geleverd, dat de handelmaatschappij op ultimo december 1838 had te vorderen. . . . . *f* 35,581,891

Dat in mindering daarvan heeft gestrekt het provenu van het restant der produkten uit den oogst van 1837, en de producten uit den oogst van 1838, ten bedrage van . . » 29,491,000

Dat alzoo de handelmaatschappij bij de afsluiting van het boekjaar bleef gecrediteerd met . . . . . . *f* 6,090,891

Dat vervolgens gedurende het jaar 1839 weder door de handelmaatschappij is verstrekt een kapitaal van . . » 32,000,000

Waarvan de interessen en verdere onkosten geraamd worden te zullen bedragen. . . . . » 1,909,109

Dan zal de handelmaatschappij, ter zake van voorschotten en interessen, van het departement van koloniën te vorderen hebben » 40,000,000

Tot waarborg waarvan zij als pand onder zich heeft de producten van den oogst van 1839, geschat op . . » 32,000,000

Zoodat wanneer die producten niet, gelijk in 1834, 1835, 1836, blijkens pag. 5 der beantwoording, het geval is geweest, minder dan de geraamde som opbrengen, maar aan de verwachting beantwoorden, de handelmaatschappij, bij afsluiting van de dienst van 1839, zal te goed houden. . . » 8,000,000

Deze *f* 8,000,000 en niet 40,000,000 moeten uit de voorgestelde leening van 56 millioen worden voldaan, terwijl de resterende *f* 48,000,000 moeten strekken:

a. Om het departement van koloniën in staat te stellen tot het gedurende 1840 doen der navolgende betalingen,

1°. Tot aanvulling der staats-behoeften. . . . » 11,200,000

2°. Tot aanvulling van het te kort bij het amortisatie-syndicaat . . . . » 4,000,000

3°. Tot aanzuivering van de aan het departement van koloniën opgelegde betalingen over vroegere dienstjaren . » 10,000,000

4°. Tot betaling van de succesivelijk, onder garantie van den staat, ten laste der Oost-Indische bezittingen genegocieerde schulden. . . . . » 9,800,000

5°. Tot voorziening in de eigen behoeften der overzeesche bezittingen . . . . » 2,000,000

6°. Tot verzending van specie en goederen naar Indië. » 10,000,000

b. Om te dekken de onkosten vallende op de geldleening en om te voorzien in eenige verdere behoeften . . . » 1,000,000

Alle welke posten, vereenigd met de aan de handelmaatschappij uit te keeren *f* 8,000,000, wederom opleveren het juiste bedrag der voorgestelde leening, van *f* 56,000,000.

Raadpleegt men nu art. 1 van het veranderde ontwerp, dan zal men ontwaren, dat daarbij wordt aangevraagd eene geldleening van *f* 56,000,000, waarvan slechts ter concurrentie van *f* 54,000,000 doel en bestemming worden aangewezen, en waaromtrent, wat aangaat de *f* 40,000,000, met de handelmaatschappij te verrekenen, die aanwijzing niet alleen, blijkens het boven reeds aangevoerde, maar ook uit aanmerking van het navolgende, weinig aannemelijk schijnt:

Vooreerst. Omdat het buiten den regel is, producten van den oogst van 1839, waarvan de waarde reeds bij voorschot ten behoeve van het dienstjaar 1839 door de handelmaatschappij is uitbetaald, van dezelve als het ware weder in te koopen, om uit het provenu van eenen nader, door tusschenkomst van dezelve maatschappij, aan te leggen verkoop, de behoeften voor de dienst van het jaar 1840 te dekken.

Ten tweede. Omdat het in den regel is, om de behoeften van het jaar 1840, voor zoo verre daartoe geene middelen voorhanden zijn, uit het product der voorgestelde geldleening te dekken, hetgeen, hoe men de zaak ook moge willen doen voorkomen, hier inderdaad het geval moet zijn, *daar zonder de geldleening de boven vermelde betalingen niet kunnen worden gedaan, en de geldleening niet zou behooren plaats te hebben, wanneer die betalingen niet moesten worden gedaan.*

Ten derde. Omdat men de vrijheid meent te mogen nemen, het eenigzins in twijfel te trekken, of wel de handelmaatschappij genegen zal wezen voor *f* 40,000,000 van de te creëren schuldbrieven in eigendom over te nemen, zonder voorbehoud van verhaal voor mogelijk verlies, bij daling van koers of min gunstige plaatsing. Vermits de regering, bij de beantwoording op de 5de aanmerking, pag. 5 zegt: »dat tegen het bepalen van eenen koers, »de eigenaardige bedenking bestaat, dat de geldschieters zich daardoor niet »zullen laten dwingen," en dit antwoord voorzeker niet zou zijn gegeven, bijaldien, dadelijk na de creatie, het aanzienlijke kapitaal van *f* 40,000,000 in eigendom aan de handelmaatschappij zou overgaan, daar in dat geval de regering nu reeds deswege zich met de handelmaatschappij zou hebben verstaan, en geene zwarigheid zou hebben gevonden, daarvan der Kamer mededeeling te doen.

Ten vierde, omdat men niet mag vooronderstellen, dat het in het plan der regering kan liggen, zich in nieuwe verwikkelingen met de handelmaatschappij te begeven, hetgeen voorzeker het geval zou worden, wanneer de in onderpand gegeven producten van den oogst van 1839 aan het departement van koloniën ter vrije beschikking moesten terugkeeren, de handelmaatschappij voor de haar alsdan komende *f* 40,000,000 geene schuldbrieven in eigendom wilde overnemen, en de regering zich alzoo zou gedrongen zien, om, in plaats van de tot onderpand gestelde producten, aan de handelmaatschappij de te creëren schuldbrieven ten onderpand ter hand te stellen; een maatregel, welken hij niet zoude kunnen goedkeuren, als strijdende met het op den voorgrond gestelde doel der leening, welke men zegt voor te dragen, om bestaande verwikkelingen te doen ophouden, en geenszins om daaruit aanleiding tot nieuwe te ontleenen.

NOTA B.

Alvorens dit hoogst gewigtig en veelomvattend ontwerp voor afgehandeld te beschouwen, wenschen drie leden te doen opmerken, dat hetzelve toch altijd eenen maatregel beoogt, welke eenen nieuwen, doch, zoo zij vertrouwen, laatsten schakel moet aanbrengen aan de keten, waarin de geldelijke toestand des rijks verwikkeld is. Zij meenen alzoo te mogen aandringen op eene gelijktijdige voordragt van die wetsontwerpen, welken den vasten gang des bestuurs, met betrekking tot de toekomst, alleen kunnen waarborgen; te weten: de toegezegde herziening der grondwet, en de nadere wettelijke bepaling betreffende de inrigting en werkzaamheden der algemeene rekenkamer.

— De generaal-majoor *Favauge*, waarnemende het eerste groot militaire commando, en de generaal-majoor *Boreel*, zijn door Z. M. benoemd tot luitenant-generaals.

— De beroemde Antwerpsche schilder *van Bree*, directeur der academie aldaar, is, den 14 dezer, in 67 jarigen ouderdom, overleden.

— Aan de bij ons ontvangen *Javasche Couranten*, die tot den 21sten augustus jl. loopen, ontleenen wij het volgende:

Ten gerieve van den handel, is bepaald, dat tot en met den laatsten december 1840 het territoriale regt op de koffij te Padang (Sumatra's westkust) naar verkiezing zal kunnen worden voldaan in zilver- dan wel in kopergeld; bij de voldoening in koper echter, met een surplus van twintig ten honderd.

Van Patjitan wordt, onder dagteekening van 1 aug. gemeld, dat, sedert vijf dagen, aldaar, zonder tusschenpozing, een zoo zware regen bestond, als maar zelden in de westmousson wordt opgemerkt. Eene groote streek lands is er overstroomd, en vele menschen, have en goed verlatende, vlugtten tot hun behoud naar de hoogere gronden. Bijzonderheden van ongelukken waren nog niet bekend, aangezien de communicatie met de oostzijde der Patjitansche rivier, door het wegspoelen der brug, alstoen nog gestremd was.

Onder dagteeking van den 5den aug. wordt uit Kediri medegedeeld, dat, voornamelijk in het zuidelijke gedeelte dier residentie, uitmakende de afdeelingen Ngrowo en Trenggalek, door zware regens, de rivieren tot eene zoodanige hoogte waren gerezen, dat eene groote uitgestrektheid rijstvelden 2, 3 tot 4 voeten onder water stond, waardoor de communicatie in de districten Tangoel en Wadjak geheel gestremd was, en de bevolking naar hoogere streken de wijk had moeten nemen. De Rowo Bening (een moeras in het district Tangoel) vertoonde toen eene belangrijke watervlakte, zoo als, volgens het zeggen van den berigtgever, nog nooit eene aldaar gezien is; de woningen, aan den oever gelegen (op palen gebouwd), waren met meer dan een' voet water boven de vloeren overstroomd. Verscheidene dammen waren voor den hevigen stroom bezweken, en vele koffijtuinen

mede onder water gezet. De indigo-fabriek *Grobogan* was, door het onder water loopen harer stookgaten, buiten werking gesteld geworden, en het daarbij behoorende pakhuis was mede overstroomd. De donkere, benevelde luchten en hevige winden uit het Zuid-Westen, die daar werden opgemerkt, schenen vooreerst weinig vooruitzigt te geven, dat de regens spoedig zouden ophouden; ware dit het geval, dan hoopte men het water in korten tijd langs de Kedirische rivier, die nog binnen hare boorden bleef, te zullen zien wegvloeijen.

's Gravenhage, *16 dec.* Men meldt, dat Z. M. bij hoogstdeszelfs besluit van 8 december ll. in plaats van wijlen den zeer eerwaarden heer *Donker Curtius*, tot schoolopziener in het eerste district van Gelderland, heeft benoemd den wel edelen gestr. heer Mr. *C. P. E. Robidé van der Aa*, lid van de arrondissements regtbank te Arnhem, en schrijver van *Oproer en Priesterdwang!* (*Quando duo faciunt idem, non semper est idem.*)

Utrecht, *15 dec.* Het naturaliën-kabinet onzer hoogeschool is onlangs verrijkt met eene fraaije verzameling Javaansche vogelen en eenige amphibiën en visschen, door den hoog Ed. Gestr. heer mr. *J. W. F. van Nes*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, en hoofdambtenaar in Nederlandsch Indië, bij zijne terugkomst in het vaderland medegebragt en aan de hoogeschool geschonken.

BEURSBERIGT.

van 16 december.

Holland. Werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{16}$; dito 5 pCt. $98\frac{5}{8}$, $98\frac{3}{4}$, $98\frac{1}{2}$; Uitgestelde schuld $\frac{7}{8}$; Kansbiljetten $23\frac{7}{8}$, $24\frac{1}{8}$, $23\frac{7}{8}$; Amortisatie-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 166, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Oostindische leening 5 pCt. $96\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$.

Spanje. Ardoins van 85 pond 5 pCt. $22\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; dito Onbepaalde 21.

Rusland. Obligatiën *Hope en Comp.* 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{1}{2}$; dito 1828 en 1829 5 pCt. $104\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 98, $\frac{1}{8}$; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $67\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$.

Poolsche Aandeelen van 300 fl. *f* 124; dito van 500 fl. $138\frac{1}{2}$; Metalliek 5 pCt. $103\frac{1}{2}$; Weener-bank bij *Goll en Comp.* 4 pCt. $92\frac{5}{8}$; Columbianen 2de van 100 pond 17, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Onbepaalde Coup. *f* $3\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Kl Coup *f* $3\frac{5}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Nieuwe Mexicanen 5 pCt. van 100 pond $25\frac{1}{2}$; dito Uitgestelde 8; Bl. Gr. van 100 pond $12\frac{3}{8}$; dito van 200 pond. $11\frac{1}{8}$; Kl. R. Gr. Coup. *f* $2\frac{1}{16}$; Ardoins Coup. november en mei $17\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$; Brazilianen 5 pCt. van 100 pond $73\frac{3}{4}$; Loten *Esterhazy* *f* 66, 68.

Onze binnenlandsche fondsen konden zich niet herstellen van den achteruitgang dien dezelve gisteren hadden geleden en bleven zelfs nog iets meer aangeboden. De omzet was zeer traag.

(*Wij zijn verzocht het volgende te plaatsen.*)

Programma N°. 30.

Felix Meritis.

Afdeeling Teekenkunde.

De maatschappij looft de volgende eereprijzen uit:

1°. Eenen gouden eerepenning, benevens getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 66 en breed 80 duimen, Nederlandsche maat, voorstellende:

Prins MAURITS, na den slag bij Nieuwpoort, van zijn paard gestegen, dankt God vurig voor de behaalde overwinning.

Zie P. G. WITSEN GEYSBEEK en ENGELBERTS GERRITS, *Schoonheden der Nederlandsche geschiedenis.* Deel IV. pag. 174.

2°. Eenen gouden eerepenning, benevens getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 66 en breed 80 duimen. Nederlandsche maat, voorstellende:

Het binnenvertrek van eene deftige burgerwoning van den tegenwoordigen tijd, waarin eenige personen aandachtig luisteren naar den notaris, die hun een testament voorleest. De groepering zal uit niet minder dan zeven of acht personen moeten bestaan.

3°. Eenen gouden eerepenning, benevens getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 56 en breed 70 duimen, Nederlandsche maat, voorstellende:

Een Hollandsch strandgezigt, van waar een visschers-vaartuig in zee wordt gebragt, verder met eigenaardige stoffagie.

4°. Eenen dubbelen zilveren eerepenning (op den stempel van den gouden), benevens getuigschrift, voor de best geoordeelde teekening in sapverwen, nagenoeg hoog 26 en breed 35 duimen, Nederlandsche maat, voorstellende:

Een landschap in den zomer, aan eene rivier, bij ondergaande zon, behoorlijk gestoffeerd.

De mededingers naar de bovenstaande onderwerpen, welke wenschen de door hen ingeleverde schilderijen of teekeningen te verkoopen, worden verzocht om bestuurderen der afdeeling den prijs op te geven, welke voor dezelve verlangd wordt; in dit geval, zal de vervaardiger het stuk aan een ander niet mogen afstaan, zonder genoemde bestuurders hierin alvorens gekend te hebben.

De maatschappij noodigt uit tot het dingen naar de uitgeloofde eereprijzen alle deszelfs leden, alsmede alle overige Nederlandsche kunstbeoefenaars in dit koningrijk.

De commissie tot het programma behoudt echter aan zich het regt, om, wanneer de ingekomen stukken op de voornoemde uitloving niet beantwoorden aan de opgaven, of voldoen aan de kunstvereischten, aan dezelve geenen prijs toe te kennen; terwijl, bijaldien er voor de voorschreven vakken bij elk in het bijzonder slechts één stuk ontvangen werd, echter bij genoegzame verdiensten tot den uitgeloofden prijs, beoordeelaars dien zullen kunnen toewijzen.

De maatschappij, voortgaande in derzelver pogingen, ter bevordering van den bloei der beeldende kunsten, heeft het geraden gevonden, de kunstbeoefenaars opmerkzaam te maken, dat:

1°. Sedert het jaar 1823 de beoordeelingen niet meer in haar geheel, maar slechts de slotsom derzelve worden voorgelezen, zijnde de commissie, welke dezelve opmaakt, tot de strengste geheimhouding verpligt.

2°. Dat ook gezegde commissie zich voorbehoudt, om al de in te komen stukken, welke zij eene tentoonstelling waardig keuren, dadelijk na de prijsuitwijzing, tot den dag der uitreiking van de eereprijzen, in het gebouw der maatschappij ten toon te hangen; ten ware zulks door de vervaardigers niet verlangd mogt worden; in welk geval zij hiervan aan bestuurders, bij de inzending hunner stukken, gelieven kennis te geven.

Men verlangt, dat het volgende in acht genomen worde:

1°. De ingezonden stukken zullen moeten geteekend zijn met twee onderscheidene zinspreuken, vergezeld van twee briefjes, op een van welke de *ééne* zinspreuk moet staan, en van binnen de naam des makers van het stuk, en op het andere briefje de tweede zinspreuk, en van binnen een of ander kennelijk teeken. Stukken deze vereischten missende, zullen in geene aanmerking komen, en bij het openen van het naambriefje de naam daarin niet juist bevonden wordende, zal er geen prijs en getuigschrift behoeven gegeven, noch het schilderstuk of de teekening ten toon gehangen worden.

2°. Elk der *niet* bekroonde stukken zal, benevens het ongeopende briefje den naam van den maker bevattende, op vertooning van de zinspreuk, staande op het tweede briefje, en opgave van het kennelijk teeken, daarin vervat, aan den vertooner teruggegeven worden. — Welke teruggave zal geschieden in het gebouw der maatschappij, binnen den tijd van vier weken, te rekenen van den dag, dat de uitwijzing door de *Amsterdamsche Courant* bekend gemaakt is.

3°. De bekroonde stukken zullen insgelijks den eigendom blijven van derzelver makers, en hun teruggegeven worden, na de uitreiking der toegewezen eereprijzen en getuigschriften.

4°. Aan de vervaardigers der bekroonde stukken zal intijds van den dag der uitreiking van de eereprijzen berigt gegeven worden.

5°. De stukken zullen vóór of op den laatsten october 1840 moeten ingeleverd zijn aan het gebouw der maatschappij *Felix Meritis*, gerigt aan bestuurders dezer afdeeling, vrachtvrij, en de schilderijen behoorlijk belijst. — Stukken na dien tijd inkomende, kunnen niet mededingen.

Amsterdam, 25 November 1839.

Namens de afdeeling:
C. F. Roos,
J. W. Kerkhoven,
Bestuurders.

Namens het algemeen Bestuur:
H. van Leuvenich Willink,
Voorzitter.
J. van Oosterwyk Bruyn,
Secretaris.

Waterhoogte te Arnhem

Den 17 Dec. 0 El 9 Palm 9 Duim; gewassen 9 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.